

[Aage Fogh.]

og det vilde være urigtigt, hvis man vilde sige til den danske Landboudom, at de Vilkaar, der bydes den under dens Oplæring, er saadanne, at de bør forlade Erhvervet.

Ifølge Driftsbureauets Opgørelser er der i Fjor i Løn til unge Karle fra Konfirmationsalderen og de første Aar derefter betalt 500 Kr., til Karle omkring 20 Aars Alderen 875 Kr., til Forkarle mindst 950 Kr. og opefter og til Fodermestre ca. 1 200 Kr., alt plus Kost og Logi. Med disse Lønninger maa man efter min Mening sige til den danske Landboudom, at de Vilkaar er den tjent med at arbejde under. Og derfor ser jeg ikke, at der her lønningsmæssigt foreligger noget Problem. Dertil kommer, at det er af den allerstørste Vigtighed ikke alene for Ungdommen, men for Landet som Helhed, at Oplæringen af den unge Landbostand bliver saa god som muligt, jeg vil endda gaa saa vidt, at jeg vil sige, at i dette Spørgsmaal er Lønnen ikke det vigtigste, men det vigtigste er, at man sikrer de unge gode Lærepladser; thi hvis de ikke faar lært i Tide, vil det koste dem overmaade dyrt, naar de bliver selvstændige, at de ikke har gjort deres Erfaringer.

Jeg konkluderer altsaa derhen, at for mindst de to Trediedele af danske Landbrugshjems Vedkommende er der i Øjeblikket ikke noget Medhjælperspørgsmaal i den Forstand. Men der er jo ingen Grund til heller for mig at lægge Skjul paa, at der igennem de senere Aar har været et andet Spørgsmaal for disse Landmænd, nemlig hvordan de skulde skaffe de Penge, som den arbejdende Ungdom i Landbruget skulde have. Men det er et Spørgsmaal, vi har diskuteret ved mange andre Lejligheder, og som man for øvrigt ruller op ved enhver Lejlighed herinde, saa det skal jeg ikke komme nærmere ind paa i Dag.

Tilbage bliver den Fjerdedel af danske Landbrugsbedrifter, hvor Ejeren og hans Familie tjener imellem 1 og 10 Kr. pr. ha i direkte Arbejde, altsaa der, hvor vi staaer over for en Række Landbrugere, der virkelig er Arbejdsgivere og lever af andres Arbejde. Jeg skal ikke nægte, at naar det under Forhandlingen her er fremført, at paa Skudshale, der maa antages at være en Ejendom af denne Karakter, er Lønningerne lagt saadan til Rette, at i hvert Fald 2 Mand, samtidig med at de arbejdede paa Gaarden maatte have social Understøttelse i Aalborg, og at 1 Mand, der i hvert Fald var saa mobil, at han kunde være Chauffør. — Jeg forstod ogsaa, at han var Traktorfører,

i hvert Fald Chauffør og Mælkekusk og andet, samtidig med at hans Kone maatte malke et Hold Køer om Dagen —, kun kunde oppebære 1 300 Kr. om Aaret, ja, saa er der for mig ikke noget som helst mærkeligt i, at der fra Arbejdernes Side rejser sig det Spørgsmaal, om det ikke var muligt ved solidarisk Optræden at søge at rette ved disse Forhold.

Derfor tror jeg, man maa have Lov til at sige angaaende denne Sag, at hvis man anser det for saa overmaade vigtigt, og det regner jeg med at det ærede Medlem Hr. J. S. Foget, der tale mod Organisationerne, gør — det lyder for Resten mærkeligt i den Mands Mund at høre Tale mod Organisationsvælde, men det er en anden Ting —, at Organisationerne ikke indblandes i disse Forhold, saa maa det større Landbrug sørge for, at den Slags Forhold ikke kommer til at foreligge; for der kan ikke være noget mærkeligt i, at hvis man lønner sine Arbejdere paa den Maade, saa reageres der derimod. De 1 300 Kr. til en Familie, hvor baade Mand og Kone arbejder, svarer nogenlunde til det Beløb, man maa give Folk i Fattighjælp, hvor man har dem paa Kommunens Kasse. Derfor forstaaer jeg, at Spørgsmaalet er rejst.

Men jeg har forstaaet det saadan, at der er sluttet Overenskomst i en lang Række Tilfælde, og jeg spørger i denne Forbindelse det ærede Medlem Hr. Victor Larsen — der selv sagde i sit Indlæg, at han for sit Vedkommende har haft Overenskomsten i 19 Aar —, om den ikke har virket tilfredsstillende; og den har vist ogsaa, saa vidt jeg forstod, givet rolige Arbejdsforhold. Jeg kunde tænke mig, at hvis man alle Vegne havde søgt at hindre den Slags Urimeligheder, som er omtalt her i Dag, vilde man have undgaet denne Konflikt. Jeg regner nu med som sikkert — i hvert Fald bør det forme sig saadan —, at denne Affære bringes ud af Verden ved en Forhandling mellem de Parter, der har rejst den, og angaaende hele Problemet kan jeg udtale, at vi ønsker hele Spørgsmaalet om Landbrugets Arbejdskraft lagt til Rette paa et saadant Grundlag, at de unge Landmænd faar de bedste Muligheder for at dygtiggøre sig til det Arbejde, de skal gaa ind til inden for Landbruget, og at de egentlige Landarbejdere, altsaa de, der ikke gaar ind for at dygtiggøre sig til at blive selvstændige Landmænd, faar bedre Vilkaar end i hvert Fald de daarligste af de Vilkaar, der er omtalt her i Dag. Der maa altsaa ske en Forbedring, hvor der findes urimelige For-